

Kuva: Jari Teeriaho

Luonnehdinta

Kallioiden pioneerikasvillisuuteen kuuluvat suoraan kivipintaan kiinnittynyt jäkälä- ja sammalkasvillisuus sekä kallionrakoihin kertyneellä ohuella maaineksella elävä ruoho-, heinä- ja saniaiskasvillisuus. Tällaista kasvillisuutta on Suomessa monenlaisilla kallioilla, eikä rajanveto luontodirektiivin luontotyyppiin 'silikaattikalliot' ole selkeä. Rajanvedon helpottamiseksi kallioiden pioneerikasvillisuutta tulkitaan Suomessa esiintyvän avoimilla järvenrantakallioilla, joilla pienilmasto suosii kasvillisuuden säilymistä pitkään kehityksen ensimmäisessä eli pioneerivaiheessa ennen metsäkasvillisuuden piirteiden kehittymistä.

Luontotyyppiin luetaan karut ja keskiravinteiset järvenrantakalliot, jotka ovat puuttomia tai vähäpuustoisia. Lähinnä vesirajaa kasvaa sammalia ja jäkälää, jotka ovat sopeutuneet veden läheisyyteen ja pärskeisiin. Ylempänä rinteillä on avoimien kalliopintojen sammalia ja jäkälää, mm. paasi- ja tierasammalia sekä kuhmu- ja napajäkälää. Etenkin keskiravinteisilla kallioilla voi olla myös niittymäis-

tä kasvillisuutta, jonka lajistoon kuuluvat esim. keltamaksaruoho, keto-orvokki ja mäkitervakko.

Kallioiden pioneerikasvillisuuden luonnontilaisuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat kasvillisuuden avoimuus ja matalakasvuisuus, kivipintojen sammal- ja jäkälälajiston runsaus, puuston ja pensaston vähäisyys sekä kasvillisuuden kulumattomuus.

Levinneisyys

Kallioiden pioneerikasvillisuutta on koko Suomessa, mutta painopiste on selvästi Järvi-Suomen suurten järvien rannoilla ja saarissa. Järvenrantakalliot lähes puuttuvat laajoilta alueilta Satakuntaa, Pohjanmaata ja Pohjois-Suomea (poikkeuksena Inarijärvi).

Nykytila ja uhkatekijät

Kallioiden pioneerikasvillisuus on kokonaisuutena säilynyt varsin hyvin, joskin paikoin luontotyyppi on kärsinyt rantarakentamisesta, virkistyskäyttöön liittyvästä kasvillisuuden kulumisesta ja vesistöjen säännöstelystä. Nämä tekijät ovat uhkia myös tulevaisuudessa.